

УДК 336:143

Возненко А. А.

СИСТЕМА ДЕРЖАВНОЇ ДОПОМОГИ НА ЕТАПІ ЖОРСТКОЇ ЕКОНОМІЇ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ

Розглянуто проблему формування державної допомоги в умовах жорсткої економії бюджетних коштів. Висвітлено заходи уряду, спрямовані на стабілізацію економіки й відновлення сталого економічного зростання. Проаналізовано видатки Державного бюджету України за функціональною класифікацією та кредитуванням бюджету. Виявлено, що найбільші обсяги державної допомоги спрямовано на фінансування такої функціональної категорії видатків, як "Транспорт". Значні суми витрат у 2015 р. надходять на забезпечення виконання боргових зобов'язань за запозиченнями, залученими державою або під державні гарантії. Обґрунтовано рекомендації щодо формування ефективного інструментарію державної допомоги та створення її єдиної системи, яка унеможливить дублювання такої допомоги для суб'єктів певних видів економічної діяльності.

Ключові слова: державна допомога, бюджетна політика, видатки державного бюджету, види економічної діяльності.

Рис. 2, Табл. 1, Літ. 37

Возненко А. А.

СИСТЕМА ГОСУДАРСТВЕННОЙ ПОМОЩИ НА ЭТАПЕ ЖЕСТКОЙ ЭКОНОМИИ БЮДЖЕТНЫХ СРЕДСТВ

Рассмотрена проблема формирования государственной помощи в условиях жесткой экономии бюджетных средств. Освещаются мероприятия правительства, направленные на стабилизацию экономики и возобновление устойчивого экономического роста. Проанализированы расходы Государственного бюджета Украины по функциональной классификации и кредитованию бюджета. Обнаружено, что самые крупные объемы средств государственной помощи направлены на финансирование такой функциональной категории расходов, как "Транспорт". Значительные суммы расходов в 2015 г. поступают на обеспечение выполнения долговых обязательств по займам, привлеченным государством или под государственные гарантии. Обоснованы рекомендации относительно формирования эффективного инструментария государственной помощи и создания ее единой системы, которая сделает невозможным дублирование данной помощи для субъектов определенных видов экономической деятельности.

Ключевые слова: государственная помощь, бюджетная политика, расходы государственного бюджета, виды экономической деятельности.

Andrij Voznenko

STATE AID SYSTEM UNDER THE FISCAL AUSTERITY

The paper deals with the problem of state aid formation under the fiscal austerity. The government measures aimed at stabilizing the economy and restoring the sustainable economic growth are highlighted. The expenditures of the State Budget of Ukraine are analyzed by functional classification and budget lending. It is defined that the biggest volume of state aid is aimed at the functional category "Transport".

© Возненко А. А., 2015

In 2015, significant expenditures have been directed to the enforcement of debt by the state borrowing or the state guarantees. The recommendations for creation of effective state aid tool and a unified system that prevents duplication of state aid for certain economic activities are substantiated.

Key words: state aid, budget policy, State budget expenditures, economic activities.

JEL classification: E62, H50, H54, H57, H61.

Державні фінанси мають стратегічне значення для регулювання, зокрема реального та фінансового секторів економіки, забезпечення розвитку регіонів, підтримки підприємницької діяльності. Потенціал державних фінансів є основою економічного та соціального розвитку України, тому ефективність системи управління ними важлива для забезпечення стабільності бюджетної системи, а також загальної фінансової безпеки та стійкого економічного зростання.

На розвитку вітчизняної економіки позначаються наслідки 2014 р., збереження негативного зовнішньоекономічного фону, продовження антитерористичної операції на сході України, девальвація національної грошової одиниці та прискорення інфляції.

У зв'язку з необхідністю визначення оптимальних шляхів державної допомоги в умовах жорсткої економії бюджетна політика спрямована не на розпорошення фінансового ресурсу, а на розв'язання нагальних проблем, забезпечення цільового й ефективного використання коштів державного бюджету і сконцентрована на заходах із підтримки економіки та пріоритетах її розвитку.

Метою статті є обґрунтування рекомендацій щодо формування ефективного інструментарію державної допомоги та створення єдиної системи, яка унеможливить дублювання державної допомоги для суб'єктів певних видів економічної діяльності.

Інструменти державної допомоги досліджували українські [1–23] і зарубіжні [24; 25] вчені.

Реагуючи на виклики сьогодення, органи державної влади проводять роботу з внесення необхідних змін до законодавства для забезпечення стабілізації економіки й відновлення сталого економічного зростання.

З метою створення інституційних, правових та організаційних засад функціонування прозорої системи державної допомоги прийнято Закон України “Про державну допомогу суб'єктам господарювання”, який набере чинності через три роки з дати його опублікування [26], розроблений урядом відповідно до Концепції реформування системи державної допомоги суб'єктам господарювання, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13.01.2010 № 81-р. [27].

Законом визначено такі форми державної допомоги, як надання субсидій, грантів, дотацій, податкових пільг, відстрочення або розстрочення сплати податків, зборів чи інших обов'язкових платежів, надання гарантій та інші форми державної допомоги. Дія закону поширюватиметься на будь-яку підтримку суб'єктів господарювання надавачами державної допомоги за рахунок державних чи місцевих ресурсів для виробництва товарів або провадження

окремих видів господарської діяльності. Також у законі визначено й винятки, зокрема, це стосується підтримки у сфері сільськогосподарського виробництва та рибальства, виробництва зброї й військового спорядження, а також господарської діяльності, пов'язаної з інвестуванням в об'єкти інфраструктури із застосуванням процедур державних закупівель.

Цей Закон цілком відповідає європейським підходам у сфері надання державної допомоги для втілення єдиної політики розвитку України, що вимагатиме від уряду реалізації стратегічних пріоритетів держави із запровадженням чіткого механізму взаємодії між органами виконавчої влади.

Так, із метою розроблення та реалізації єдиної політики розвитку постановою Верховної Ради України від 11.12.2014 № 26-VIII [28] схвалено розроблену урядом Програму діяльності Кабінету Міністрів України.

Однією з основних цілей Програми визначено “Нову економічну політику”, яка, зокрема, передбачає:

- зниження частки витрат державного сектору в структурі валового внутрішнього продукту на 10 % (2015–2016 рр.);
- скорочення кількості податків;
- завершення реформи державних закупівель, розроблення та сприяння прийняттю закону України про електронні державні закупівлі (2015 р.) і впровадження електронних державних закупівель (2016 р.);
- підписання з урахуванням національних інтересів угод про створення зони вільної торгівлі з Канадою, Туреччиною, Ізраїлем, Радою співробітництва арабських держав Перської затоки (РСАДПЗ), Економічним співтовариством держав Західної Африки (ЕКОВАС) (до 2018 р.);
- збільшення вдвічі обсягів експорту товарів вітчизняного виробництва до 2019 р.

На сьогодні урядом України вже зроблено окремі кроки, спрямовані на реалізацію “Нової економічної політики” в частині скорочення кількості податків.

З метою покращання умов ведення бізнесу з одночасним підвищенням показників у міжнародних рейтингах (у рейтингу Світового банку Doing Business 2015 Україна за показником легкості ведення бізнесу посідає 96-те місце серед 189 країн (у 2014 р. – 112-те місце), а за показником “сплата податків” – 108-ме місце), урядом розроблено і внесено у грудні 2014 р. до Верховної Ради України проект змін до Податкового кодексу України та деяких законів (щодо податкової реформи), які були прийняті Законом України від 28.12.2014 № 71-VIII [29]. Згідно з цими змінами кількість податків та зборів скорочено з 22 до 11.

Указом Президента України від 12.01.2015 № 5 [30] схвалено Стратегію сталого розвитку “Україна – 2020”, яка визначає мету, вектори руху, дорожню карту, першочергові пріоритети та індикатори належних оборонних, соціально-економічних, організаційних, політико-правових умов становлення та розвитку України.

З метою забезпечення реалізації стратегічних пріоритетів держави у 2015 р., зважаючи на положення Програми діяльності Кабінету Міністрів України та вказаної Стратегії, розпорядженням Кабінету Міністрів України

від 04.03.2015 за № 213-р [31] затверджено план заходів із виконання зазначених програмних документів у 2015 р., яким чітко встановлено завдання за відповідальними виконавцями.

Цим планом визначено, зокрема:

- розроблення та затвердження урядом України окремих нових державних цільових програм і внесення змін та доповнень до чинних програм;
- внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо запровадження трирічної бюджетної декларації;
- створення механізмів для забезпечення здешевлення фінансування капітальних інвестицій національних виробників;
- організацію та проведення семінарів, конференцій, тренінгів, засідань для представників бізнес-середовища стосовно створення умов із метою забезпечення доступу товарів вітчизняного виробництва на ринок ЄС у частині дії автономних торговельних преференцій для України та імплементації Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їх державами-членами, з іншої сторони, включаючи підготовку до відкриття повноцінної зони вільної торгівлі Україна – ЄС.

У 2014 р. з метою стабілізації економічної ситуації в державі постановою Кабінету Міністрів України від 01.03.2014 за № 65 [32] затверджено заходи щодо економного та раціонального використання державних коштів, передбачених для утримання органів державної влади та інших державних органів, утворених органами державної влади підприємств, установ і організацій, які використовують кошти державного бюджету.

За одним із заходів має бути припинено підготовку проектів нових державних цільових програм або внесення змін до затверджених програм, що потребують додаткового фінансування з державного бюджету, та розроблено в місячний термін проекти про внесення змін до зазначених програм стосовно уточнення строків, обсягів і джерел фінансування, інших показників виконання програм відповідно до реальних можливостей державного бюджету та з урахуванням результативності їх виконання у минулі роки (п. 16 постанови).

Заходи щодо економного та раціонального використання державних коштів були враховані урядом при складанні проекту Основних напрямів бюджетної політики на 2015 рік, схваленого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16.04.2014 № 385-р [33] та поданого 19 квітня 2014 р. до Верховної Ради України (реєстраційний номер 4749 від 22.04.2014 [34]), а також при формуванні в установленому порядку проекту Державного бюджету України на 2015 р.

Так, із визначених Законом України “Про Державний бюджет України на 2015 рік” (зі змінами і доповненнями, внесеними Законами України від 02.03.2015 № 217-VIII та від 07.04.2015 № 278-VIII) [35] видатків Державного бюджету України у сумі 566,87 млрд грн (у тому числі видатки загального фонду – 537,57 млрд, видатки спеціального фонду – 29,3 млрд грн), на фінансування такої функціональної категорії видатків, як “Економічна діяльність” (видатки на “Транспорт”, “Сільське господарство, лісове господарство та мис-

ливство, рибне господарство”, “Інші галузі економіки”, “Фундаментальні та прикладні дослідження і розробки в галузях економіки”), передбачено 40,21 млрд грн. При цьому в 2015 р. із вказаного обсягу видатків 21,47 млрд грн, або 53,4 %, передбачається спрямувати на виконання боргових зобов’язань за запозиченнями (кредитами), залученими державою або під державні гарантії.

На рис. 1 наведено дані щодо планових обсягів видатків державного бюджету за функціональною класифікацією та кредитування бюджету на 2015 р. (визначено Законом України “Про Державний бюджет України на 2015 рік”, зі змінами і доповненнями, внесеними Законами України від 02.03.2015 № 217-VIII та від 07.04.2015 № 278-VIII), а також касові видатки 2010–2014 р.

У державному бюджеті на 2015 р. на фінансування такої функціональної категорії видатків, як “Транспорт”, передбачено 23,4 млрд грн, або 58,1 % загального обсягу видатків на економічну діяльність.

Значне збільшення витрат у 2015 р. на вказану категорію видатків порівняно з попередніми роками обумовлене необхідністю акумулювання значного обсягу витрат для забезпечення виконання боргових зобов’язань за запо-

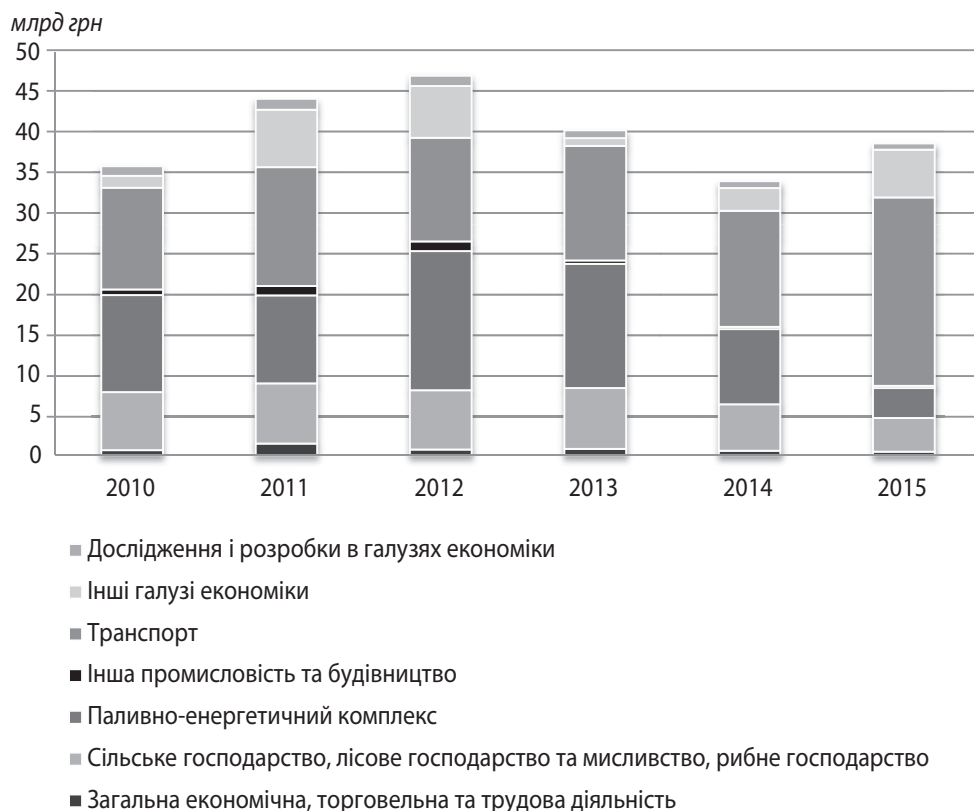

Рис. 1. Видатки Державного бюджету України за функціональною класифікацією видатків та кредитування бюджету

Джерело: Виконання Державного бюджету / Державна казначейська служба України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=146477>.

зиченнями, залученими державою або під державні гарантії на розвиток мережі автомобільних доріг загального користування. Для таких цілей у державному бюджеті передбачено 19,1 млрд грн, або майже 82 % загального обсягу витрат на “Транспорт”.

Також передбачено видатки на розвиток мережі та утримання автомобільних доріг загального користування в обсязі 3,4 млрд грн, або майже 15 % витрат на функціональну категорію видатків на “Транспорт”. За ці кошти має бути здійснено роботи з будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автомобільних доріг загального користування, а також забезпечено розвиток їх мережі.

Крім того, на розвиток автомагістралей та реформу дорожнього сектору в 2015 р. передбачається залучення кредитних коштів міжнародних фінансових організацій у розмірі 4,7 млрд грн. Проекти, на які залучатимуться ці кошти Державним агентством автомобільних доріг України (Укравтодор) від Європейського банку реконструкції та розвитку, Європейського інвестиційного банку та Міжнародного банку реконструкції та розвитку, сприятимуть: покращанню транспортно-експлуатаційного стану автомобільних доріг загального користування на аварійно небезпечних ділянках і місцях концентрації ДТП; приведенню до європейського рівня транспортно-експлуатаційного стану автомобільних доріг на основних підходах до м. Києва.

Незважаючи на поступове щорічне зниження частки витрат на функціональну категорію видатків “Сільське господарство, лісове господарство та мисливство, рибне господарство” у видатках на економічну діяльність, її бюджетна підтримка залишається досить суттєвою.

Так, у державному бюджеті на 2015 р. встановлено видатки загальною сумою 4,2 млрд грн, основна частина з яких здійснюватиметься через головного розпорядника бюджетних коштів – Міністерство аграрної політики та продовольства України.

У межах зазначених коштів передбачається, зокрема спрямувати:

- 300 млн грн на фінансову підтримку заходів у агропромисловому комплексі шляхом здешевлення кредитів (*відповідно до Програми діяльності Кабінету Міністрів України*);
- 250 млн грн на державну підтримку галузі тваринництва;
- 54 млн грн на збільшення статутного капіталу НАК “Укragролізинг” для закупівлі технічних засобів для агропромислового комплексу з подальшою передачею їх на умовах фінансового лізингу (кошти будуть спрямовані на закупівлю вітчизняної сільгосптехніки для надання її сільгосптоваровиробникам на умовах фінансового лізингу);
- на виконання окремих завдань та заходів:
  - Державної цільової програми розвитку українського села на період до 2015 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 19.09.2007 № 1158 (із змінами і доповненнями) [36], основною метою якої є, зокрема, забезпечення життєздатності сільського господарства, його конкурентоспроможності на внутрішньому й зовнішньому ринках, гарантування продовольчої безпеки країни;

- Державної цільової програми реалізації технічної політики в агропромисловому комплексі на період до 2015 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 30.05.2007 № 785 (із змінами і доповненнями) [37], основною метою якої є забезпечення створення умов для системного розвитку галузі сільськогосподарського машинобудування, формування та ефективного функціонування системи інженерно-технічного забезпечення агропромислового комплексу для збільшення обсягу виробництва сільськогосподарської продукції.

Ці видатки не лише є державною підтримкою сільгосптоваровиробників, а й дадуть можливість підтримати вітчизняні підприємства сільськогосподарського машинобудування завдяки розміщенню на них в установленому порядку замовлень.

Крім того, відповідно до чинного законодавства на сьогодні діють окремі податкові пільги, що призводять до втрат бюджету, включаючи такі види економічної діяльності, як “Сільське господарство, мисливство та пов’язані з ним послуги”, “Виробництво харчових продуктів, напоїв”, “Хімічне виробництво” тощо (рис. 2).

Наведені дані свідчать про суттєву підтримку сільського господарства, мисливства та пов’язаних із ним послуг через надання податкових пільг. При цьому якщо загальний обсяг податкових пільг, що є втратами доходів бюджету, у 2014 р. (33 213,3 млн грн) порівняно з 2007 р. (17 472,2 млн грн) збільшився в 1,9 раза, або на 15 741,1 млн грн, то у вказаному виді діяльності відповідно у 5,7 раза, або на 15 386,4 млн грн (з 3252 млн до 18 638,4 млн грн).

Для забезпечення повного або часткового виконання боргових зобов’язань суб’єктів господарювання – резидентів України Бюджетним кодексом України передбачено механізм надання державних гарантій, відповідно до якого вони можуть призначатися за рішенням уряду або на підставі міжнародних договорів України суто в межах і за напрямками, визначеними законом про державний бюджет.

У Державному бюджеті України на 2015 рік встановлено, що державні гарантії можуть надаватися в обсязі до 25 млрд грн за такими напрямками:

1) за рішенням Кабінету Міністрів України для забезпечення виконання боргових зобов’язань суб’єктів господарювання – резидентів України за кредитами (позиками), що залучаються з метою фінансування інвестиційних проектів та програм, пов’язаних із підвищенням обороноздатності й безпеки держави.

Суб’єкти господарювання, щодо яких приймається рішення про надання державних гарантій для фінансування програм, пов’язаних із підвищенням обороноздатності й безпеки держави, за рішенням Кабінету Міністрів України можуть звільнитися від зобов’язання надавати майнове або інше забезпечення виконання зобов’язань та сплачувати до державного бюджету плату за їх отримання;

2) на підставі міжнародних договорів України на фінансування інвестиційних, інноваційних, інфраструктурних та інших проектів розвитку, що мають стратегічне значення й реалізація яких сприятиме розвитку економіки України, проектів, спрямованих на підвищення енергоефективності та зміцнення конкурентних переваг українських підприємств.

БЮДЖЕТНА ПОЛІТИКА

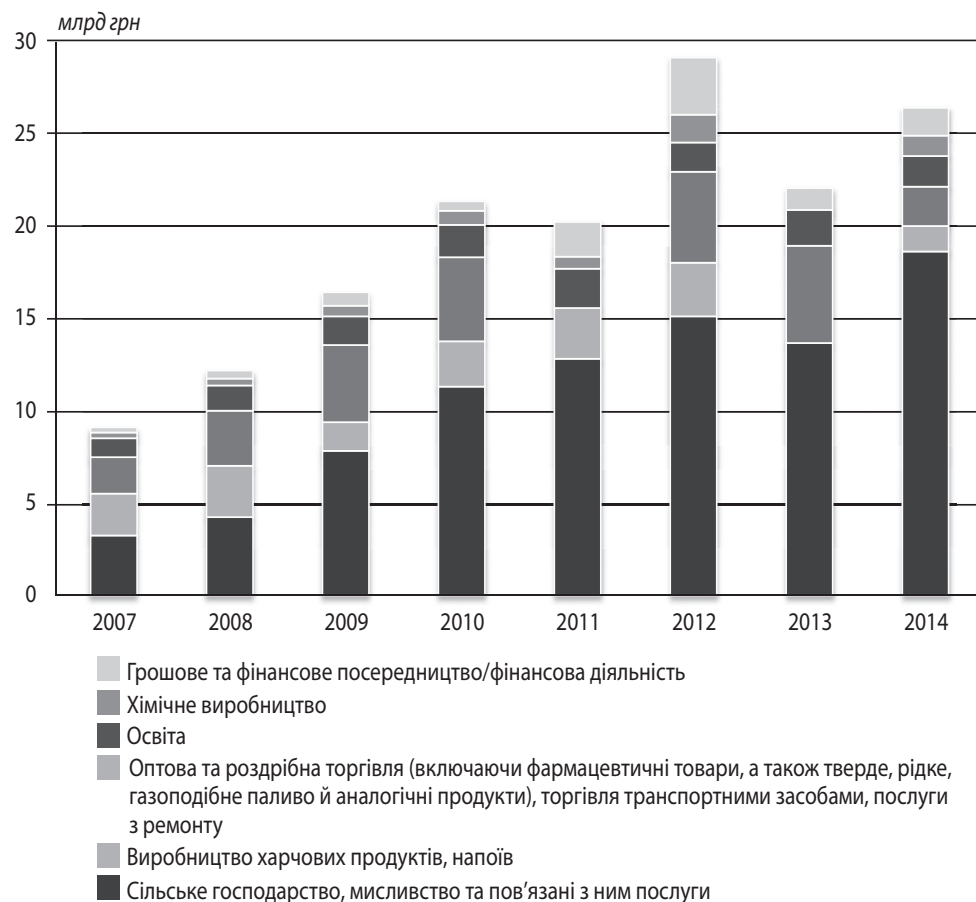

Рис. 2. Динаміка податкових пільг, що є втратами доходів бюджету в розрізі видів економічної діяльності

Примітка. Відсутні дані за 2013 р. щодо виробництва харчових продуктів, напоїв; хімічного виробництва.

Джерело: Звіти ДФС України (Ф 12PV, 1 v. v., 2.1v – KVED).

Інформацію про надані державні гарантії у 2010–2014 рр. щодо планових обсягів видатків Державного бюджету України наведено в таблиці.

Підсумовуючи викладене, зазначимо, що державна допомога повинна цілеспрямовано використовуватися на розбудову стратегічно важливих для країни секторів економіки та покращити соціально-економічну ситуацію шляхом активізації промисловості й збільшення зайнятості населення.

Ефективне та раціональне використання наведених механізмів підтримки (видатки державного бюджету, надання податкових пільг, надання державних гарантій для забезпечення виконання боргових зобов'язань за запозиченнями суб'єктів господарювання, а також залучення (обслуговування) кредитних коштів державою або під державні гарантії) сприятиме поступовій стабілізації економіки та відновленню сталого економічного зростання країни.

Надані державні гарантії

Кредитор	Назва проекту, для реалізації якого залучається кредит/позика	Сума державної гарантії, грн
2010		10 074 258 180
Облігації ДП “ФІНІНПРО”	Підготовка та проведення в Україні фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу, договір про довірче управління від 03.11.2010	4 497 821 600
VTB Capital PLC	Фінансування поточної діяльності, Угода від 25.11.2010	3 499 378 960
Експортно-імпортний банк Кореї	Придбання швидкісних міжрегіональних електропоїздів у межах підготовки до фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу, кредитна угода від 29.12.2010	2 077 057 620
2011		12 842 172 100
Облігації ДП “ФІНІНПРО”	Підготовка та проведення в Україні фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу, договір про довірче управління від 21.04.2011	5 496 126 000
Сбербанк Росії	Фінансування будівництва, реконструкції, капітального та поточного ремонту автомобільних доріг і придбання дорожньої техніки, угода від 22.07.2011	2 997 133 600
Сбербанк Росії	Розвиток бразильсько-українського проекту зі створення ракетного космічного комплексу “Циклон-4”, строковий кредитний договір від 16.09.2011	2 073 682 000
Міжнародний банк реконструкції та розвитку	Проект з енергоефективності (8064-UA від 10.06.11)	1 596 140 000
Державний банк розвитку КНР	Модернізація та оновлення вугільної шахти ім. Мельникова, кредитний договір від 21.12.2011	679 090 500
2012		75 349 704 679
Міжнародний банк реконструкції та розвитку	Додаткове фінансування для Другого проекту розвитку експорту (№ 8089-UA від 04.10.11)	1 198 455 000
Облігації ДІУ	Відповідно до мети та предмета діяльності, що передбачені Статутом Державної іпотечної установи	2 000 000 000
Облігації ДП “ФІНІНПРО”	Підготовка та проведення в Україні фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу, договір про довірче управління від 07.12.2012	4 396 150 000
Державний банк розвитку КНР	Заміщення споживання природного газу вітчизняним вугіллям, генеральна кредитна угода від 25.12.2012	29 222 408 000
Експортно-імпортний банк Китаю	Закупівля позичальником сільськогосподарської продукції, кредитний договір від 26.12.2012 № 201209	11 989 500 000
Експортно-імпортний банк Китаю	Експорт китайським постачальником позичальнику товарів чи/та послуг чи/та робіт з Китаю, генеральний кредитний договір від 26.12.2012 № 201210	11 989 500 000

БЮДЖЕТНА ПОЛІТИКА
Продовження таблиці

Кредитор	Назва проекту, для реалізації якого залучається кредит/позика	Сума державної гарантії, грн
Deutsche Bank AG Schaft	Модернізація компресорної станції "Бар" на транзитному трубопроводі "Союз", кредитний договір від 11.12.2012 № 1/1212000351	553 691 679
Облігації Укравтодору	Фінансування об'єктів будівництва, реконструкції, капітального та поточного ремонту автомобільних доріг загального користування, у тому числі будівництво транспортної магістралі через річку Дніпро в м. Запоріжжі, за переліком, затвердженим Кабінетом Міністрів України, і придбання дорожньої техніки та обладнання для дочірніх підприємств ПАТ "Державна акціонерна компанія "Автомобільні дороги України"	14 000 000 000
2013		21 897 517 549
Облігації Укравтодору	Фінансування об'єктів будівництва, реконструкції, капітального та поточного ремонту автомобільних доріг загального користування, у тому числі для реалізації проекту будівництва мостового переходу через річку Дніпро в м. Запоріжжі, за переліком, затвердженим Кабінетом Міністрів України, і придбання дорожньої техніки та обладнання для дочірніх підприємств ПАТ "Державна акціонерна компанія "Автомобільні дороги України"	5 000 000 000
ВАТ "Ощадбанк"	Проект соціально-економічного розвитку "Будівництво першої черги Дністровської ГАЕС у складі трьох агрегатів ", договір від 16.10.2013 № 743/31/2	1 500 000 000
ПАТ АБ "Укргазбанк"	Проект соціально-економічного розвитку "По оновленню рухомого складу автобусного і тролейбусного парків", договір від 22.11.2013 № 20-10/2013	113 500 000
Облігації ДІУ	Відповідно до мети та предмета діяльності, що передбачені Статутом Державної іпотечної установи	5 000 000 000
Облігації ПАТ "НАК "Нафтогаз"	Погашення заборгованості, облігації ПАТ "НАК "Нафтогаз"	4 800 000 000
ПАТ "Ощадбанк"	Проект соціально-економічного розвитку "Будівництво сучасного лікувально-діагностичного комплексу Національної дитячої спеціалізованої лікарні "Охматдит" по вул. Чорновола, 28/1, у Шевченківському районі м. Києва ", договір від 30.12.2013 № 777/31/2	644 274 031
ПАТ АБ "Укргазбанк"	Проект соціально-економічного розвитку "Будівництво шляхопроводу по просп. Адмірала Сенявіна – вул. Залаегерсег у м. Херсоні", договір від 17.12.2013 № 1712-13	198 843 518
ПАТ АБ "Укргазбанк"	Проект соціально-економічного розвитку "Будівництво вул. Келецької та трамвайної лінії від вул. Квятека до автовокзалу "Західний" у м. Вінниці", договір від 25.12.2013 № 22-Ю/2013	36 400 000

Закінчення таблиці

Кредитор	Назва проекту, для реалізації якого залучається кредит/позика	Сума державної гарантії, грн
ПАТ АБ "Укргазбанк"	Проект соціально-економічного розвитку "Реалізація II етапу Національного проекту "Відкритий світ" у частині технічного забезпечення шкіл навчальним обладнанням", договір від 27.12.2013 № 15-К/13-VIP	608 000 000
ВАТ "Газпромбанк"	Поповнення оборотного капіталу, додаткова угода від 27.12.2013	3 996 500 000
2014		17 378 721 383
Європейський інвестиційний банк	Будівництво Бескидського тунелю	898 982 700
Експортно-імпортний банк Китаю	Організація залізничного пасажирського сполучення м. Київ – Міжнародний аеропорт "Бориспіль "	5 867 803 583
Європейський банк реконструкції та розвитку	Комплексна (зведена) програма підвищення рівня безпеки енергоблоків атомних електростанцій	5 811 801 300
Європейське співтовариство з атомної енергії		4 800 133 800

Джерело: Інформація про надані державні гарантії у 2004–2014 роках / Міністерство фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://minfin.gov.ua/file/link/408004/file/Гарантії%202004–4%20кв%202014.pdf>.

Список використаних джерел

1. Актуальні проблеми удосконалення податкового регулювання : монографія / Л. А. Тарангул, С. С. Гасанов, Л. А. Баланюк та ін. ; Держ. навч.-наук. установа "Акад. фін. управління". – К., 2013. – 524 с.
2. Башко В. Й. Напрями вдосконалення механізму надання державних гарантій в Україні / В. Й. Башко // Фінанси України. – 2013. – № 6. – С. 72–78 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Fu_2013_6_9.pdf.
3. Богдан О. Д. Державне фінансування інноваційного розвитку агропромислового сектору України / О. Д. Богдан // Наукові праці НДФІ. – 2014. – Вип. 1. – С. 70–80 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Npndfi_2014_1_9.pdf.
4. Булана О. О. Теоретичні засади вдосконалення державної підтримки підприємств у країнах з перехідною економікою / О. О. Булана // Наукові праці НДФІ. – 2011. – Вип. 2. – С. 36–45 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Npndfi_2011_2_5.pdf.
5. Бюджетна підтримка та податкове стимулювання національної економіки України : монографія / за ред. Л. А. Тарангул. – Ірпінь ; К. : Фенікс, 2012. – 532 с.
6. Вишня М. М. Особливості державного субсидювання економіки України на сучасному етапі / М. М. Вишня // Наукові праці НДФІ. – 2005. – Вип. 1. – С. 61–69 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Npndfi_2005_1_9.pdf.
7. Гасанов С. С. Напрями формування фіскальної політики в аспекті асоціації України з ЄС / С. С. Гасанов, В. П. Кудряшов, Р. А. Балакін // Фінанси України. – 2014. – № 1. – С. 22–38 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Fu_2014_1_4.pdf.

8. *Гендлер Г.* Податкові пільги як фактор залучення інвестицій у розвиток депресивних територій / Г. Гендлер // Вісник державної податкової служби. – 2005. – № 27 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.visnuk.com.ua/?./journal/2705/274105.html>.
9. *Дем'яненко М. Я.* Проблеми бюджетного фінансування аграрного сектора АПК / М. Я. Дем'яненко // Наукові праці НДФІ. – 2004. – Вип. 6. – С. 64–67.
10. *Єфименко Т. І.* Податки в інституційній системі сучасної економіки / Т. І. Єфименко; НАН України, Ін-т економіки та прогнозування. – К., 2011. – 687 с.
11. *Єфименко Т. І.* Фіскальний простір антикризового регулювання / Т. І. Єфименко. – К.: ДННУ “Акад. фін. управління”, 2012. – 332 с.
12. *Загурський О. М.* Інституціональне забезпечення державної підтримки аграрного сектору України / О. М. Загурський // Фінанси України. – 2012. – № 8. – С. 122–129 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Fu_2012_8_12.pdf.
13. *Затонацька Т. Г.* Пріоритети бюджетної політики країн Європейського Союзу / Т. Г. Затонацька // Наукові праці НДФІ. – 2014. – № 3 (68). – С. 3–16.
14. *Ковалів В. М.* Модернізація системи державної підтримки сільськогосподарських підприємств / В. М. Ковалів, В. І. Волохов // Фінанси України. – 2014. – № 9. – С. 52–64 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Fu_2014_9_7.pdf.
15. *Комарова І. В.* Оцінка державної підтримки аграрного сектору України в контексті світового досвіду / І. В. Комарова // Фінанси України. – 2010. – № 7. – С. 65–75 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Fu_2010_7_7.pdf.
16. *Кульпінський С. В.* Фіскальні наслідки державної підтримки проблемних банків / С. В. Кульпінський // Наукові праці НДФІ. – 2009. – Вип. 1. – С. 118–125 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Npndfi_2009_1_16.pdf.
17. *Петрина М. Ю.* Шляхи вдосконалення фінансового забезпечення діяльності технопарків України / М. Ю. Петрина // Фінанси України. – 2013. – № 8. – С. 97–112 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Fu_2013_8_11.pdf.
18. *Сердюк О. С.* Альтернативні підходи до реструктуризації вугільної галузі України / О. С. Сердюк // Наукові праці НДФІ. – 2012. – Вип. 3. – С. 115–121 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Npndfi_2012_3_17.pdf.
19. *Скрипник А. В.* Оцінка фіскальної ефективності пільгового оподаткування прибутку підприємств / А. В. Скрипник, Д. М. Серебрянський // Економіка України. – 2006. – № 7. – С. 13–27.
20. *Точиліна І. В.* Використання податкових пільг для стимулювання інноваційної діяльності в розвинутих країнах / І. В. Точиліна // Наукові праці НДФІ. – 2010. – Вип. 2. – С. 139–148 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Npndfi_2010_2_18.pdf.
21. *Цибок В. О.* Бюджетна підтримка розвитку АПК з використанням механізму здешевлення кредитів / В. О. Цибок // Наукові праці НДФІ. – 2005. – Вип. 3. – С. 64–70 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Npndfi_2005_3_8.pdf.
22. *Черевиков Є. А.* Методичні підходи до оцінки ефективності державної фінансової підтримки інноваційної діяльності / Є. А. Черевиков // Фінанси України. – 2012. – № 3. – С. 60–68 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Fu_2012_3_6.pdf.
23. *Черевиков Є. А.* Сучасний інструментарій фінансування інфраструктурних проєктів / Є. А. Черевиков, Л. П. Овчарова // Наукові праці НДФІ. – 2013. – Вип. 1. – С. 3–9 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Npndfi_2013_1_2.pdf.
24. *The Big Idea: It's Time to Stop Investment Protectionism / J. Vacchus, V. K. Fung, H. McGraw III et al. // USCIB. – 2012. – 17 July [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uscib.org/index.asp?documentID=4357>.*

25. *Beattie A. Trade Protection Faceoff / A. Beattie, N. Véron // The International Economy. – 2008. – Fall. – P. 50–53 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.international-economy.com/TIE_F08_Beattie_Veron.pdf.*
26. Про державну допомогу суб'єктам господарювання : закон України від 01.07.2014 № 1555-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1555-18>.
27. Про схвалення Концепції реформування системи державної допомоги суб'єктам господарювання : розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.01.2010 № 81-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/81-2010-%D1%80>.
28. Про Програму діяльності Кабінету Міністрів України : постанова Верховної Ради України від 11.12.2014 № 26-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/26-19>.
29. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи : закон України від 28.12.2014 № 71-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/71-19/page>.
30. Про Стратегію сталого розвитку “Україна – 2020” : указ Президента України від 12.01.2015 № 5/2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.
31. Про затвердження плану заходів з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України та Стратегії сталого розвитку “Україна – 2020” у 2015 році : розпорядження Кабінету Міністрів України від 04.03.2015 № 213-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/213-2015-%D1%80>.
32. Про економію державних коштів та недопущення втрат бюджету : постанова Кабінету Міністрів України від 01.03.2014 № 65 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/65-2014-%D0%BE>.
33. Про схвалення проекту Основних напрямів бюджетної політики на 2015 рік : розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.04.2014 № 385-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/385-2014-%D1%80>.
34. Про Основні напрями бюджетної політики на 2015 рік : проект постанови Верховної Ради України, поданий Кабінетом Міністрів України до Верховної Ради України 19 квітня 2014 року (реєстраційний номер 4749 від 22.04.2014) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=50732.
35. Про Державний бюджет України на 2015 рік : закон України від 28.12.2014 № 80-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/80-19>.
36. Про затвердження Державної цільової програми розвитку українського села на період до 2015 року : постанова Кабінету Міністрів України від 19.09.2007 № 1158 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1158-2007-%D0%BE>.
37. Про затвердження Державної цільової програми реалізації технічної політики в агропромисловому комплексі на період до 2015 року : постанова Кабінету Міністрів України від 30.05.2007 № 785 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/785-2007-%D0%BE>.

*Стаття надійшла до редакції
15 липня 2015 року*